

Z jednání Rady ke včelám a medu

18.3.2025 - | Akademie věd České republiky

Ve svém úvodním slově předseda komoditní rady Stanislav Jaš přivítal členy a hosty komoditní rady, dále přítomné seznámil s programem jednání a informoval o stavu sektoru a aktuálních problémech. V rámci jednání byly shrnuty úkoly z minulého jednání komoditní rady, které byly následně vyhodnoceny, zda byly splněny nebo zda konkrétní úkol přetrvává i nadále.

Jako první z hostů vystoupil k nálezové situaci MVDr. Pavel Texl ze Státní veterinární správy, který přítomné informoval o aktuální nálezové situaci mezi včelstvy v České republice. Dále uvedl, že daná problematika nálezové situace bude detailně prezentována koncem měsíce března na semináři v Nasavrkách. Předseda Jaš navázal na téma navázal s tím, že situace není vůbec dobrá i ve vztahu k úhynům zimních včelstev. V okolních zemích, například na Slovensku se mluví již o 25% úhynech, v Německu je situace obdobná, navíc ve středním Německu došlo k rozvoji melicitózy. V Rakousku je situace úhynů včelstev katastrofální, kdy došlo k minimálně 50% ztrátám na včelstvech, ve Francii se očekávají taktéž vysoké úhyny. V Polsku je situace oproti ostatním uvedeným okolním zemím lepší, ale třeba v Maďarsku se tento problém taktéž projevil a prohlubuje se úhyn včelstev i v kontextu používání pesticidů. Bohužel situace s výskytem nákaz včelstev ve většině střední Evropy tak je velmi závažná.

Tuto problematiku dále rozvedl Mgr. Jiří Danihlík z Univerzity Palackého v Olomouci a zmínil problematiku hniloby včelího plodu, která se od roku 2015 rozšířila ze severních Čech dále přes pohraničí s Německem a Polskem i do Královohradeckého, Olomouckého a Moravskoslezského kraje. První záchyt hniloby včelího plodu v České republice je datován od 50. let minulého století. Pro včasný zásah a prevenci šíření choroby na dalších stanovištích je nutná včasná diagnostika. V laboratořích Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého byla vyvinuta PCR diagnostika přítomnosti původce hniloby včelího plodu z úlové měli. Metodika byla postavena na funkčním modelu sběru úlové měli od včelařů. Následně upozornil na některá úskalí vyhlášky č. 144/2023 Sb. o veterinárních požadavcích na chov včel a včelstev a o opatřeních pro předcházení a tlumení některých nákaz včel, konkrétně §11. V rámci této vyhlášky se chovateli včelstev nařizuje v případě výskytu hniloby včelího plodu neprodlené utrácení všech včelstev na stanovištích včetně likvidace úlů a včelařského příslušenství, pokud nelze zajistit jeho účinnou dezinfekci. Pálení klinicky pozitivních všech včelstev není vhodné řešení a povede spíše k ještě větším škodám a likvidaci potenciálně odolných včelstev a doporučuje přehodnotit aktuální znění uvedeného ustanovení a pálit pouze klinicky nemocná včelstva na stanovišti včetně jejich plástů. Na závěr představil další návrhy na změny v legislativních opatřeních.

Dále se ujal slova Ing. Petr Chalupa z MZe, který přítomným prostřednictvím prezentace představil statistická data ze sektoru včelařství. K roku 2023 činil počet včelstev 669 tis. a ve vztahu k tomuto počtu zaujímá Česká republika 10. místo v Evropě. Prvenství drží Španělsko s počtem 2 804 tis. včelstev. Na druhém místě se nachází Rumunsko (2 396 tis.) a třetí je Polsko (2 350 tis.) Co se celosvětové produkce medu týče, největším producentem medu je Čína s podílem 26 %, EU zaujímá podíl s 16 %. Následuje Turecko (6 %), Írán (4 %), Indie (4 %) Argentina (4 %). Dle údajů z prezentace je patrné, že do České republiky se nejvíce dováží med z Ukrajiny a dále z Číny. EU je v produkci medu soběstačná z 63 %.

Následovalo vystoupení Ing. Roberta Zavadila ze SZIF, který přítomné informoval o aktuálních dotačních opatření, které detailně doplnil o informaci možného čerpaní finančních podpor z

intervence LEADER 52.77. Dále se slova ujala Mgr. Pavla Kundříková Burešová ze SZPI, která prostřednictvím detailní a odborné prezentace přítomné informovala o fyzikálně-chemických požadavcích na med a jejich výjimkách, dále o parametrech, které SZPI u medu ověřuje a představila též metody prokazující falšování medu. K problematice falšování medu uvedla, že SZPI ke zjišťování falšování medu provádí komplexní metody, ve kterých musí mít všechny vzorky podobné výsledky analýzy. Na závěr zmínila příklady z praxe, též informovala o kontrolách medu „ze dvora“ a z obchodních sítí. Pro možné informování konečného spotřebitele má SZPI k dispozici webovou stránku: <https://www.potravinynapranyri.cz/> prostřednictvím kterých zveřejňuje nevyhovující vzorky medu. K problematice falšování medu, ke kvalitě samotného medu a možnostem používání různých metod medu, které by odhalily prokazatelné falšování se otevřela odborná diskuse.

Na závěr předseda Jaš shrnul aktuální včelařskou problematiku, jak z pohledu EU, tak z pohledu České republiky a poděkoval přítomným za účast a diskusi.

<https://www.akcr.cz/txt/z-jednani-rady-ke-vcelam-a-medu>